

دانشگاه صنعتی شریف دانشکده مهندسی کامپیوتر

پایاننامه کارشناسی ارشد مهندسی رایانش امن

بهبود کارایی روشهای تشخیص برنامکهای اندرویدی بازبستهبندی شده

نگارش

مجتبى موذن

استاد راهنما

دكتر مرتضى اميني

بهمن ۱۴۰۱

به نام خدا دانشگاه صنعتی شریف دانشکده مهندسی کامپیوتر

پایاننامه کارشناسی ارشد

این پایاننامه به عنوان تحقق بخشی از شرایط دریافت درجه کارشناسی ارشد است.

عنوان: بهبود کارایی روشهای تشخیص برنامکهای اندرویدی بازبستهبندی شده

نگارش: مجتبی موذن

كميته ممتحنين

استاد راهنما: دكتر مرتضى امينى امضاء:

استاد مشاور: استاد مشاور

استاد مدعو: استاد ممتحن امضاء:

تاريخ:

سپاس

از استاد بزرگوارم که با کمکها و راهنماییهای بی دریغشان، مرا در به سرانجام رساندن این پایاننامه یاری دادهاند، تشکر و قدردانی میکنم. همچنین از همکاران عزیزی که با راهنماییهای خود در بهبود نگارش این نوشتار سهیم بودهاند، صمیمانه سپاسگزارم.

با گسترش روزافزون استفاده از برنامکهای اندرویدی در سالیان اخیر حملات موجود بر روی این سیستمعامل با افزایش قابل توجهی همراه بودهاست. متنباز بودن برنامکهای اندرویدی و در نتیجه، دسترسی به کد منبع این دسته از برنامکها، در کنار افزایش حملات بر روی آنها ، لزوم توجه به مقابله با حملات مطروحه در این زمینه را افزایش دادهاست.حملات بازبسته بندی روی برنامکهای اندرویدی، نوعی از حملات هستند که در آن مهاجم، پس از دسترسی به کد منبع برنامک و کپیکردن آن و یا ایجاد تغییراتی که مدنظر مهاجم است، مجدداً آنرا بازبستهبندی میکند. تغییر کدهای برنامک، اهداف متفاوتی نظیر تغییر کتابخانههای تبلیغاتی، نقض امنیت کاربر و یا ضربه به شرکتهای تولید برنامک از تغییر گسترش برنامکهای جعلی را دنبال می کند. بازبسته بندی برنامکهای اندرویدی علاوه بر ماهیت تهدید کاربران و شرکتها، ماهیتی پیشگیرانه نیز دارد. در این حالت توسعه دهندگان نرمافزار از طریق ایجاد مبهمنگاری در برنامکهای اندرویدی، سعی در پیشگیری از بازبستهبندی به وسیلهی مهاجمان دارند. تشخیص بازبستهبندی در برنامکهای اندرویدی از آنجهت دارای اهمیت است که هم کاربران و هم شرکتهای توسعهدهنده، میتوانند از این موضوع ذینفع،باشند. تشخیص برنامکهای بازبسته بندی شده، به جهت چالشهای پیشرو، نظیر مبهمنگاری کدهای برنامک جعلی به دست مهاجم و همچنین تشخیص و جداسازی صحیح کدهای کتابخانهای مسئلهای چالشی محسوب میشود. پژوهشهای اخیر در این زمینه به صورت کلی، از روشهای تشخیص مبتنی بر شباهت سنجی کدهای برنامک و یا طبقه بندی برنامکهای موجود استفاده کرده اند. از طرفی برقراری حدواسطی میان سرعت و دقت در تشخیص برنامکهای جعلی، چالشی است که استفاده از این دست پژوهشها را در یک محیط صنعتی ناممکن ساختهاست. در این پژوهش پساز استخراج کدهای برنامک به وسیلهی چارچوب سوت و ابزارهای دیساسمبل، در یک روش دو مرحلهای کدهای برنامکهای موجود با یکدیگر مقایسه می شود. پس از دیس اسمبل کدهای هر برنامک، در طی یک فرایند طبقه بندی مبتنی بر ویژگیهای انتزاعی و دیداری، برنامکهای کاندید برای هر برنامک مبدا استخراج میشود. سپس برای هر کلاس برنامک اندرویدی، امضایی متشکل از مهمتری ویژگیهای کدیایه از آن استخراج و پس از انجام مقایسه با کلاسهای کتابخانههای اندرویدی موجود در مخزن، کتابخانههای اندرویدی حذف میشوند و در نهایت با مقایسهی کدهای اصلی، برنامک بازبستهبندی شده مشخص می شود. در قسمت آزمون روش پیشنهادی در این پژوهش، توانستیم روش موجود در این زمینهرا با بهبود امضای تولیدشده از هر برنامک و اضافه شدن مرحلهی پیش پردازش، سرعت تشخیص را ۴ برابر افزایش داده و در عین حال دقت روش موجود را نيز حفظ كنيم.

كليدواژهها: پاياننامه، حروفچيني، قالب، زيپرشين

فهرست مطالب

١	مقدمه - مقدمه	١
۶	مفاهيم اوليه	۲
۶	١-٢ مبهمسازی	
۶	۲_۱_۱ روشهای بدیهی	
٧	۲_۱_۲ روشهای میانی	
٨	۲_۱_۳ روشهای خاکستری	
٩	۲_۱_۲ وشهای ترکیبی	
٩	۲_۱_۵ انواع مبهمنگارها	
١.	۲-۲ ساختار فایلهای برنامکهای اندرویدی	
١٢	۲_۳ کتابخانههای اندرویدی	
١٢	۲_۲ طبقه بندی	
١٢	۲_۵ بازبسته بندی برنامکهای اندروید	
14	نتایج جدید	٣
۱۵	نتیجهگیری	۴
18	نتیجهگیری	۵
۱۷	جع جع	مرا-

Y •	واژهنامه
**	آ مطالب تکمیل <i>ی</i>

فهرست جدولها

فهرست شكلها

٧	۲ ـ ۱ نمونه ای از مبهمنگاری با استفاده از تغییر نام شناسهها
	۲-۲ نمونهای از مبهمنگاری با استفاده از قابلیت بازتاب به منظور پنهانسازی واسط فراخوانی شده
٩	
١١	۳_۲ ساختار یو شهها و فایلهای فایلهای Apk [۱] ۸

فصل ١

مقدمه

سیستمعامل اندروید به دلیل سهولت در توسعه توسط توسعهدهندگان موبایلی و در نتیجه فراوانی استفاده از آن در تلفنهای همراه، تلوزیونهای هوشمند و دیگر دستگاههای موجود، حجم بالایی از بازار سیستم عاملهای موبایلی را به خود اختصاص دادهاست. بر طبق گزارش پایگاه استاتیستا [۲] سیستمعامل اندروید سهمی معادل ۷۱ درصدی از سیستم عامل های موبایلی را در سه ماهه ی پایانی سال ۲۰۲۲ به خود اختصاص دادهاست. در سالهای اخیر به دلیل گسترش استفاده از این پلتفرم، فروشگاههای اندرویدی زیادی به جهت ارائهی خدمات به کاربران به وجود آمدهاست. برخی از فروشگاههای رسمی مانند فروشگاه اندرویدی گوگل، از ابزارهایی نظیر پلی پروتکت[۳] برای بررسی برنامکهای اندرویدی موجود در فروشگاه استفاده میکنند. علاوه بر این، در سالهای اخیر فروشگآههای متعدد رایگانه به وجود آمدهاند که صرفا برنامکهای اندرویدی موجود در سطح وب را غربان و آن را به کاربران ارائه میدهند. فروشگاههای رایگان غالباً ابزارهای مشخصی را برای حفظ امنیت کاربران استفاده نمیکنند و امنیت کاربران این دسته از فروشگاههای اندرویدی، ، همواره تهدید می شود یکی از راههای مورد استفاده توسط مهاجمان برای وارد ساختن بدافزار به تلفنهای همراه، بازبستهبندی نرمافزار است. مطابق تعریف، بازبستهبندی شامل دانلود یک برنامک، دسترسی به محتوای کدهای برنامک اصلی از طریق روشهای مهندسی معکوس و در نهایت بازبسته بندی به همراه تغییر و یا بدون تغییر دادن کدهای برنامک اصلی است. زبان اصلی توسعه در برنامکهای اندرویدی، زبان جاوا می باشد که یک زبان سطح بالا محسوب می شود. در طی فرآیند کامپایل برنامکهای اندرویدی، مجموعهی کدهای منبع در طی فرایندی به بایت کدهای دالویک تبدیل می شوند و در ادامه ماشین مجازی جاوا، بایت کدها را برروی ماشین مقصد اجرا میکند[۴]. فهم و در نتیجه مهندسی معکوس زبان میانی دالویک بایتکدها آسان است و به همین علت موجب سهولت در بازبسته بندی برنامک های اندرویدی می شود.

به طور کلی بازبستهبندی را میتوان از دو جهت مورد بررسی قرار داد، از دید توسعهدهندگان، بازبستهبندی

شامل فرآیندی است که توسعه دهنده با انجام مبهم نگاری در برنامک مورد توسعه، فهم بدنه ی اصلی برنامک را برای مهاجم سخت میکند. از این دید، بازبسته بندی یک روش تدافعی تلقی می شود تا مهاجم پس از دسترسی به کد برنامک اصلی، نتواند بدنه ی برنامک اصلی برنامک را شناسایی و در نتیجه آن را تغییر دهد. از حهت دیگر، بازبسته بندی توسط فردی که برنامک اصلی، بسته به هدف او، برنامک را مجددا بازبسته بندی در این حالت، مهاجم پس از دسترسی به کد برنامک اصلی، بسته به هدف او، برنامک را مجددا بازبسته بندی میکند و آن را در فروشگاههای اندرویدی خصوصا فروشگاههایی که نظارت کمتری بر روی آنها وجود دارد منتشر میکند. در این حالت مهاجم به جهت اهدافی متفاوتی نظیر تغییر کدهای تبلیغاتی در برنامک اصلی، تغییر درگاههای پرداخت و یا بازپخش بدافزار، اقدام به بازبسته بندی میکند. بازبسته بندی یکی از راههای تغییر درگاههای پرداخت و یا بازپخش بدافزارهای موجود، از طریق بازبسته بندی منتشر می شوند. همانطور محبوب مهاجمان برای انتقال بدافزارهای توسعه داده شده به تلفن همراه قربانی است [۵]. مطابق پژوهش که گفته شد، برخی فروشگاهای اندرویدی نظیر گوگل، سازوکار مشخصی را برای تشخیص بازبسته بندی ارائه داده اند اما بسیاری از فروشگاههای اندرویدی فعال و پربازدید، خصوصا فروشگاههای رایگان، یا از همیچ ابزاری استفاده نمی کنند و یا در صورت توسعه ی نرم افزار بومی خود برای شناسایی برنامکهای بازبسته بندی شده، مشخصات و یا دقت آن را گزارش نکرده اند.

همانطور که اشاره شد، محبوبیت و در نهایت استفاده ی زباد برنامکهای اندرویدی و همچنین نظارت کم در فروشگاه های اندرویدی، بازبسته بندی، یک روش پر استفاده به جهت انتقال بدافزار به تلفن همراه کاربران است. آقای خانمحمدی و همکاران [۷]، پس از بررسی پایگاه داده ای برنامکهای اندرویدی اندروزو، دریافتند که ۲۲۲۲٪ و از برنامکهای موجود در این مخزن توسط ویروس توتال، بدافزار شناسایی شده اند. ویروس توتال، ابزاری متشکل از ۳۰ ضدبدافزار برای بررسی یک برنامک اندرویدی اندرویدی است. مطابق این پژوهش، ۲۷/۸۴ از برنامکهای این مخزن داده که بازبسته بندی شده اند، دارای نوعی از بدافزار ضد تبلیغاتی بوده اند که موجب می شود تبلیغات موجود در برنامک تغیر و اهداف مالی و امنیتی کاربران و توسعه دهندگان مخدوش شود . علاوه بر این، مطابق پژوهشی که توسط ویداس وهمکاران [۸] انجام شده است، پس از پیاده سازی ۷ روش پربازدید به جهت تشخیص بازبسته بندی، در بهترین حالت، روش های موجود قادر به تشخیص گربران برنامکهای بازبسته بندی شده ی سه فروشگاه مطرح اندرویدی است. بنابراین مشخص است که تشخیص برنامکهای بازبسته بندی شده ی به چه میزان می تواند اهداف مالی و امنیتی توسعه دهندگان و کاربران برنامکهای را ارضا کند. در سالهای اخیر ارائه ی یک راهکار پرسرعت به امنیتی توسعه دهندگان و کاربران برنامکهای مهم پژوهش کنندگان در این زمینه بوده است.

همانطور که گفته شد، بازبسته بندی برنامکهای اندرویدی از دو دیدگاه تهاجمی و تدافعی قابل بررسی است. در حالتی که کاربر متقلب، برنامک اندرویدی اصلی را دجار تغییراتی میکند و آن را در اختیار عموم قرار می دهد، تشخیص بازبسته بندی، با استفاده از مقایسه ی برنامک اصلی و برنامک جعلی صورت می گیرد.

تشخیص بازبسته بندی در این حالت را می تواند در حالت کلی به دو طبقه تقسیم کرد. در حالت اول توسعه دهنده روش خود را مبتنی بر تحلیل برنامک مبدا و مقصد پیاده سازی می کند. عمده ی روشهای موجود در این طبقه مبتنی بر تحلیل ایستای جفت برنامک ها است و استفاده از تحلیل پویا به جهت سرعت پایین آن، محبوبیت فراوانی ندارد و بیشتر از تحلیل ایستای برنامک های اندرویدی استفاده می شود [۹]. در سمت دیگر طبقه بندی برنامک های اندرویدی وجود دارد. روشهای موجود در این دسته، عمدتا سرعت بالایی دارند اما در تشخیص جفت بازبسته بندی شده دقت پایینی را ارائه می دهند.

برنامکهای اندرویدی متشکل از دو قسمت اصلی کدهای برنامک و منابع آن هستند. کدهای برنامک، منطق برنامک را تشکیل میدهند و رفتار برنامک با توجه به این قسمت مشخص می شود. از طرفی منابع برنامک، ظاهر آن را تشکیل میدهند. روشهای مبتنی بر تحلیل برنامک و یا طبقه بندی آن، عمدتاً از ویژگیهای موجود در منابع و یا کد استفاده می کنند. مهاجم در حالاتی که می خواهد از محبوبیت برنامک مبدا استفاده کند، سعی در یکسان سازی ظاهر برنامکهای مبدا و مقصد دارد به همین جهت از منابع برنامک مبدا استفاده می کند و منطق برنامک را مطابق با اهداف خود تغییر می دهد. در حالتی دیگر، متقلب سعی می کند که با استفاده از تغییر منابع برنامک و تولید یک برنامک تقلبی و گاهاً بدون هیچ تغییری در کد برنامک، ادعای توسعه ی یک برنامک جدید را اثبات کند. لازم به ذکر است استفاده از ویژگی های کدپایه و منبع پایه، به و فور در پژوهشهای سالهای اخیر یافت می شود که هر کدام معایب و مزایای خود را دارد.

در روشهای مبتنی بر طبقه بندی عمدتا تعریف تشخیص بازبسته بندی محدود به تشخیص دسته ی مشکوک و یا دسته ای از برنامکها است که احتمال بازبسته بندی بودن جفتهای داخل این دسته، بیش از سایر دسته ها است. بنابراین تشخیص بازبسته بندی در این روشها، محدود به تشخیص طبقه ی برنامک ورودی می باشد و جفت بازبسته بندی شده مشخص نمی شود. از طرفی در روشهای مبتنی بر تحلیل ایستا، بررسی دوبه دوی برنامکهای ورودی و مجموعه داده مدنظر است. در این روشها تعریف تشخیص بازبسته بندی گسترش یافته و یافتن جفت بازبسته بندی به صورت مشخیص، هدف پژوهش می شود. تغییر منابع برنامک و همچنین مبهم نگاری در برنامک بازبسته بندی شده، دو جالش مهم در راستای تشخیص بازبسته بندی است. متقلب پس از بازبسته بندی برنامک، با استفاده از مبهم نگاری سعی می کند تغیرات خود و شباهت ساختار منطقی برنامک تقلبی با برنامک اصلی را پنهان کند. به همین جهت، تشخیص بازبسته بندی نیازمند ویژگی هایی است که مقاومت بالایی مقابل مبهم نگاری داشته باشد بدین معنا که تغییر و ایجاد ابهام در کد، به راحتی در این ویژگی ها قابل انجام نباشد.

در هنگار کامپایل برنامکهای اندرویدی، کتابخانههایی که در برنامک مورد استفاده قرار گرفتهاند به همراه کد مورد توسعه، کامپایل شده و دالویک بایتکدهای آن در کنار برنامک قرار میگیرد. بر اساس پژوهش آقای زیانگ و همکاران [۱۰] ٪۵۷ از کدهای برنامکهای مورد بررسی در این پژوهش، شامل کدهای کتابخانهای بودند که دجار مبهمنگاری نشدهاند. بنابراین تشخیص کدهای بازبسته بندی شده بدون تشخیص

درست و دقیق و جداسازی کدهای کتابخانهای امکانپذیر نیست و می تواند نتایج منفی غلط و مثبت غلط را کاهش دهد. به صورت کلی دو روش برای تشخیص کدهای کتابخانهای استفاده می شود، روش مبتنی بر لیست سفید و یا روش تشخیص مبتنی بر شباهت سنجی. در روش لیست سفید، لیسیتی از مشهور ترین کتابخانههای موجود در مخازن کتابخانههای اندرویدی نظیر ماون را جمع آوری می شود و با استفاده از نام کلاسها و بستههای موجود کلاسهای کتابخانه ای تشخیص داده می شود. مشخص است که این روش مقاومت بسیار کمی مقابل ساده ترین روش های مبهم نگاری در کتابخانههای اندرویدی دارد. در حالت دیگر از روشهای مبتنی بر شباهت سنجی برای تشخیص کدهای کتابخانه ای استفاده می شود که در این روش، تحلیل ایستا روی کدهای برنامک مبدا و مخزن کتابخانههای اندرویدی صورت می گیرد و در نهایت با یکدیگر مقایسه می شوند. مشخص است که روشهای مبتنی بر شباهت سنجی از دقت بیشتری برخوردار با یکدیگر مقایسه می شوند. مشخص است که روشهای مبتنی بر شباهت سنجی از دقت بیشتری برخوردار باینی در ندارند.

یژوهشهای ارائهشده در زمینهی تشخیص برنامکهای بازبستهبندی شده در سالهای اخیر، عمدتاً در تلاش برای بهبود دقت و سرعت روشهای پیشین بودهاند.مبهمنگاری باعث میشود که دقت روشهای تشخیص مبتنی بر تحلیل ایستا و شباهت سنجی پایین بیاید و استفاده از ویژگیهایی را که مقاومت بالایی مقابل مبهمنگاری داشته باشند را واجب کند. از طرفی استفاده از ویزگیهای مقاوم به مبهمنگاری، میتواند سرعت تشخیص را بسیار پایین آورده تا حدی که عملا استفاده از این روشها در یک محیط صنعتی را غیر ممکن سازد. در این پژوهش ما با استفاده از ترکیب روشهای تحلیل ایستا و طبقهبندی منابع، به همراه شباهتسنجی، روشی را ارائه کردهایم که در حالی که مقاومت بالایی نسبت به مبهمنگاری داشته باشد، سرعت روشهای پیشین را نیز افزایش دهد. در این پژوهش به عنوان پیشپردازش، از یک طبقهبند نزدیک ترین همسایه برای کاهش فضای مقایسهی دودویی و با استفاده از ویژگیهای مبتنی بر منبع، استفاده شدهاست. با کاهش فضای مقایسهی دودویی و طبقهبندی برنامکهای مشکوک در یک دسته، مقایسهی برنامکهای موجود در آن دسته آغاز میشود. مقایسهی دودویی در هر دسته مبتنی بر تحلیل ایستا و شباهت سنجی کدهای برنامک انجام می شود. ابتدا ویژگی هایی از هر کلاس و متد در بسته های برنامک استخراج شده و امضای هر کلاس ساخته میشود به طوری که امضای هر کلاس منحصر به فرد و تا حد امکان مختص همان کلاس باشد. نوآوری روش مطروحه، ترکیب روشهای مبتنی بر طبقهبندی و روشهای مبتنی بر تحلیل میباشد که در نهایت منجر به افزایش سرعت و در عین حال دقت خوب در تشخیص برنامکهای بازبسته بندی شده است. حذف کدهای کتابخانه ای با استفاده از روشی مبتنی بر مقایسهی کدهای موجود در مخزن کتابخانهها و کلاسهای برنامک انجام میشود. مخزن کتابخانهها متشکل از ۴۵۳ کتابخانهی اندرویدی جمع آوری شده از مخزن ماون مبباشد. در نهایت پس از تشخیص کلاسهای کتابخانههای اندرویدی و حذف آنها از کد برنامک، کدهای مورد توسعه به عنوان ورودی برای

مقایسهی دودویی مورد تحلیلی قرار میگیرند.

در ادامه ی این نگارش، در فصل ۲ به بررسی و تعریف مفاهیم اولیه ی مورد نیاز در این پژوهش می پردازیم. در فصل ? به تعریف مسئله می پردازیم و همچنین مروری از کارهای پیشین را خواهیم داشت. در ادامه و در فصل ? روش مورد استفاده در این پژوهش، شرح داده خواهد شد و در فصل ? مقایسه و ارزیابی روش پیشنهادی خود را ارائه می دهیم. در نهایت و در فصل ٥ ضمن جمع بندی این گزارش علمی، به بررسی نقاط ضعف و قوت این پژوهش و همچنین ارائه ی پیشنهاداتی جهت بهبود این پژوهش می پردازیم.

فصل ۲

مفاهيم اوليه

در این فصل مفاهیمی را که به صورت مستقیم و غیرمستقیم در این پژوهش از آنها استفاده شدهاست را شرح میدهیم. آشنایی با مفاهیم مطروحه در این فصل، منجر به درک بهتر پژوهش و راهحل پیشنهادی در فصل ۳ خواهد شد.

۲_۱ مبهمسازی

آنچنان که در فصل پیشین گفته شد، مبهم سازی را می توان از دو دیدگاه تهاجمی و تدافعی بررسی کرد. در این قسمت ما با توجه به هدف پژوهش که تشخیص بازبسته بندی به جهت دفاع می باشد، مبهم سازی را فرایندی در نظر می گیریم که در آن فرد مهاجم، برنامک اصلی را دانلود کرده و آن را پس از دیکامپایل کردن، به نوعی تغییر می دهد که منطق کلی برنامک، تغییری نمی کند. مبهم سازی یکی از ارکان اصلی در فرایند بازبسته بندی شده است و هدف اصلی آن این است که ابزارهای تشخیص بازبسته بندی، خصوصا در مواردی که از تحلیل ایستا استفاده می کنند، را به اشتباه بیاندازد.

روشهای مبهمسازی را از نظر میزان سختی در تشخیص به ۳ دستهی کلی میتوان تقسیم کرد[۱۱]:

۲_۱_۱ روشهای بدیهی

راهکارهای موجود در این دسته عمدتا بدون تغییر در برنامک اصلی رخ میدهد. در این روش متقلب پس از آنکه به کدهای برنامک اصلی دسترسی پیدا کرد، آن را بدون هیچ گونه تغییری تغیر میدهد. بازبسته بندی تنها موجب تغیر در امضاء توسعه دهنده ی برنامک و جمع آزما می شود و روش هایی که مبتنی بر این دو

خصوصیت هستند در این سطح دچار مشکل میشوند.

۲ ـ ۱ ـ ۲ روشهای میانی

این دسته از روشهای مبهمسازی، شامل روشهایی است که در آن بیشتر ویژگیهای مبتنی بر معناشناسی تغییر میکند و ویژگیهای مبتنی بر نحو ثابت باقی میماند. بنابراین، روشهایی که بیشتر مبتنی بر معناشناسی برنامکهای اندرویدی هستند، دجار خطای بیشتری در این سطح از مبهمنگاری میشوند.در ادامه به معرفی مختصری از انواع روشهای مبهمنگاری مطابق با پژوهش [۱۲] در این دسته میپردازیم:

• تغییر نام شناسهها: تغییر نام شناسههای موجود در برنامک شامل نام کلاسها، متدها و یا متغیرهای موجود [۱۱]

```
public class a{
   private Integer a;
   private Float = b;
   public void a(Integer a, Float b){
       this.a = a + Integer.valueOf(b)
   }
}
```

شکل ۲ ـ ۱: نمونهای از مبهمنگاری با استفاده از تغییر نام شناسهها

- تغییر نام بسته: در این روش مبهمنگاری با استفاده از تغییر نام بسته های برنامک صورت میگیرد.
- رمزنگاری رشته ها: استفاده از رمزنگاری در رشته های مورد استفاده از فایل های دکس، موجب کاهش سطح معناشناسی می شود.
- فراخوانی غیرمستقیم: یکی از روشهای ساده ی تغییر گراف فراخوانی، استفاده از یک تابع واسط به عنوان تابع فراخواننده ی تابع اصلی است. در این حالت تابع اولیه یک تابع واسط و تابع واسط به صورت زنجیرای تابع اصلی را فراخوانی می کند. بدنه ی تابع واسط در این حالت، بسیار ساده و شامل یک فراخوانی تابع اصلی است.

فقره جابه جایی دستورات: جابه حایی دستورات موجود در برنامک اصلی، یکی از روش های پرکاربرد توسط ایزارهای مبهمنگاری است. جابه جایی دستورات به شکلی انجام می شود که استقلال هر قسمت حفظ گردد.

• جابهجایی ساختار سلسلهمراتبی: در این روش، ساختار سلسله مراتبی کلاسهای برنامک به نوعی تغییر میکند که منطق کلاسها دچار تغییر نشود.

- ادغام و شکستن: می توان توابع و یا کلاسهای موجود در برنامکهای اندرویدی را ادغام کرد. برای مثال می توان هر جایی که یک تابع صدا زده شده بود، فراخوانی تابع با بدنه ی تابع جایگزین شود. از طرفی می توان بدنه ی چند تابع را تحت یک تابع با یکدیگر ادغام کرد. این کار ساختار توابع فراخواننده را نیز تغییر می دهد. از طرفی می توان یک تابع را به چندین تابع مشخص شکست و بدین صورت گراف جریان برنامک را تغییر داد.
- واردساختن کدهای بیهوده: کدهای بیهوده، کدهایی هستند که اجرا می شوند ولی تاثیری در ادامه ی موند اجرایی برنامک، ندارند. کدهای مرده عموماً دارای ساختارهای کنترلی و حلقههای مورتی هستند که تاثیری در روند اجرای برنامک ندارند. ذکر این نکته حائز اهمیت است که در صورتی که در ساختار کدهای مرده از شروط کنترلی مبتنی بر متغیرهای پویا استفاده شود آنگاه دیگر تحلیل ایستای برنامکهای اندرویدی قادر به تشخیص این قسمتها نیست.
- واردساختن کدهای مرده: یکی دیگر از روشهای تغییر گرافهای برنامه از جمله گراف جریان، اضافه کردن کدهای مردهای است که در ساختار گراف جریان برنامکهای اندرویدی هیچگاه اجرا نمی شوند اما به عنوان یک گره در گراف حضور دارند.
- روشهای دیگر: روشهای دیگری نظیر تغییر نام منابع مورد استفاده در برنامکهای اندرویدی و حذف فایل اشکالزدایی از روشهای دیگری است که در این سطح به وفور مورد استفاده قرار میگیرد.

۲_۱_۳ روشهای خاکستری

روشهای موجود در این دسته، مبتنی بر نحو برنامکهای اندرویدی و خصوصا زبان جاوا به وجود آمدهاست. عمده ی روشهای مورد استفاده در این سطح، از خصوصیات مهم زبان جاوا به عنوان زبان اصلی در پیادهسازی برنامکهای اندرویدی، استفاده میکنند. در ادامه به بررسی مهمترین روشهای موجود در این دسته می پردازیم.

• بازتاب یکی از ویژگی های مهم و پیچیده ی زبان جاوا می باشد [۱۳] که امکان فراخوانی مندها و ارتباط با کلاس های برنامک را به صورت پویا فراهم می سازد. مهاجمان با استفاده از فراخوانی متدها به وسیله ی قابلیت بازتاب، می توانند نام واسط فراخوانی شده را پنهان سازند و بدین وسیله سطح جدیدی از مبهم نگاری را در برنامک های اندرویدی ایجاد سازند. استفاده از قابلیت بازتاب و رمزنگاری رشته ی واسط مورد نظر، به طور کامل واسط فراخوانی شده را مبهم می سازد.

شکل ۲_۲: نمونهای از مبهمنگاری با استفاده از قابلیت بازتاب به منظور پنهانسازی واسط فراخوانی شده به نام batteryinfo

- رمزنگاری دالویک بایتکدها: در این روش، مهاجم در حین ساختن برنامک بازبسته بندی شده، قسمتی مهمی از کدهای برنامک را رمزنگاری کرده و در هنگام اجرا با استفاده از یک رویهی رمزگشایی، کدهای اصلی را بارگیری میکند. این روش عمدتاً زمانی استفاده می شود که مهاجم نیاز به فراخوانی توابع واسطهای برنامه نویسی داشته باشد و قسمتی را که واسطها فراخوانی می شوند را رمزنگاری میکند.
- بارگذاری پویای کلاسها: زبان جاوا از قابلیت مهمی به نام بارگیری پویای کد پشتیانی میکند که اجازه می دهد تکه کدی را که پیش از این در منابع مورد توسعه ی یک برنامک موجود نبود را در حین اجرا به برنامک اضافه کنیم. مهاجم با استفاده از این قابلیت زبان جاوا می تواند قسمتهایی از برنامک را در حین اجرای آن تغییر دهد که عملاً تشخیص آنها با استفاده از تحلیلهای ایستا امکان پذیر نیست.

۲_۱_۲ روشهای ترکیبی

هر ترکیبی از روشهای گفته شده در سطوح مختلف را می توان در مبهم نگاری استفاده کرد. به صورت کلی روشهای میانی $Y_{-1} = Y_{-1}$ و روشهای خاکستری $Y_{-1} = Y_{-1}$ را می توان دو دسته ی مهم از انواع مبهم نگاری به حساب آورد که به صورت گسترده در مبهم نگارهای رایگان و یا تجاری مورد استفاده قرار می گیرد.

۲_۱_۵ انواع مبهمنگارها

در قسمت پیشین، دریافتیم که مبهمنگاری، سطوح متفاوتی دارد که متقلبان برای تولید برنامکهای بازبسته بندی شده ابتدا شده از آنها استفاده میکنند. برای ابداع یک روش مفید جهت تشخیص برنامکهای بازبسته بندی شده ابتدا

باید انوع مبهمنگارهای موجود را بررسی کرد. در پژوهشی که توسط ژانگ و همکاران[۱۴] انجام شده، /۴۳ از برنامکهای بازبسته بندی شده ی مورد بررسی در این پژوهش از مبهمنگاریهای بسیار سادهای نظیر تغییر نام و با استفاده از مبهمنگارهای رایگان، انجام شده است. در ادام به بررسی چند مبهمنگار رایگان و تجار می پردازیم.

• پروگارد

پروگارد یک نرمافزار متنباز رایگان به جهت بهینهسازی و مبهمنگاری در برنامههای جاوا مورد استفاده قرار میگیرد. بهینهسازی از طریق حذف کدهای مرده و منابع بلااستفاده انجام میشود و مبهمنگاری با استفاده روشهای مطروحه در بخش ۲ ـ ۱ ـ ۳ انجام میشود.[۱۵]

آلاتورى

آلاتوری یک مبهمنگار رایگان تولیدشده توسط شرکت روسی Smardec میباشد که سطوح مختلفی از مبهمنگاری را با توجه به فایلهای پیکربندی پوشش میدهد. این مبهمنگار از تغییرنام، مبهمنگاری مبتنی بر تغییر گرافهای جریان، مبهمنگاری فایلهای اشکالزدایی و رمزنگاری دادههای رشتهای پشتیبانی میکند.[۱۷، ۱۶]

• دکسگارد

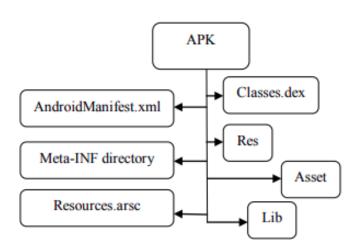
این مبهمنگار نسخه ی تجاری پروگارد است که توسط شرکت گارداسکوار تولید شده است. دکسگارد را می توان مشهور ترین و یکی از پیچیده ترین مبهمنگارهای موجود به حساب آورد. آخرین نسخه ی این نرم افزار انواع مبهمنگاری های سطح خاکستری نظیر بارگیری پویای کد و همچنین رمزنگاری کلاسها و توابع را به صورت پویا انجام می دهد.

۲ ـ ۲ ساختار فایلهای برنامکهای اندرویدی

هر برنامک اندرویدی یک یک فایل فشرده شده با پسوند APK است که به اختصار شامل ۴ پوشهی مهم و ۳ فایل است.در ادامه هر کدام از این قسمتها را معرفی و کارکرد آن را بررسی خواهیمکرد.[۱۸]

- پوشهی res: این پوشه شامل منابع برنامکهای اندرویدی است که مربوط به ظاهر برنامک می شود. این فایل در نهایت به فایلهای R. نگاشت می شود و هر کدام از منابع با یک شناسه مشخص می گردد.
- پوشهی lib: فایلهای کامپایلشده ی بومی در این پوشه قرار میگیرند که شامل کتابخانهها نیز

- می گردد. استفاده از فایل هایی که کامپایل شدهاند سرعت اجرای برنامکهای اندرویدی را بالا می برد لذا استفاده از آنها به عنوان ماژولهای از پیش آماده محبوبیت دارد.
- فایل Classes.dex: فایلهای با پسوند dex فایلهای دودویی هستند که اطلاعات را در سطر و ستونهای خود ذخیره میکنند. این فایل در برنامکهای اندرویدی حاوی بایتکدهای دالویک است که توسط ماشین مجازی دالویک اجرا میشود.
- فایل AndroidManifest.xml: پیکربندی های مهم فایل های APK از جمله لیست مجوزهای مورد نیاز، لیست مولفه ها و نام بسته ی برنامک در این فایل نوشته می شود.
- پوشهی assets: این پوشه همانند پوشهی res برای منابع ایستا مورد استفاده قرار می گیرد با این تفاوت همه توسعه دهندگان در این پوشه می توانند عمق زیرپوشه ها را به تعداد نامتناهی افزایش دهند تا ساختار بهتری را فراهم سازند.
- پوشهی META-INF: این پوشه شامل اطلاعات کلیدهای عمومی کاربر توسعه دهنده ی برنامک است که برنامک با کلید خصوصی متناظر آن امضا شده است. امضای موجود در این پوشه، خاصیت صحت سنجی دارد اما اطلاعاتی را از توسعه دهنده نشر نمی دهد و به صورت خودامضا ساخته می شود.
- فایل resources: این فایل برای انجام نگاشت میان مننابع موجود در پوشه ی resources: و شناسه مورد نظر و شناسه می شود تا بتوان در حین اجرای برنامکها، هر شناسه را با منبع مورد نظر ترجمه شود.

شكل ٢ ـ ٣: ساختار پوشهها و فايلهاى فايلهاى Apk [١]

۲_۳ کتابخانههای اندرویدی

کتابخانههای اندرویدی، نمونههای از پیش توسعهیافته هستند که توسط توسعهدهندگان نوشته شده و توسعهدهندگان اندروید به جهت سهولت در پیادهسازی و کمک به تسریع پیادهسازی به وفور از این نمونهها استفاده میکنند. کتابخانههای اندرویدی به صورت کلی به دوبخش کتابخانههای مختص برنامهنویسی اندرویدی و کتابخانههای زبان جاوا تقسیم میشوند. در هنگام کامپایل، تمامی کتابخانههای و توسعه کامپایل توسعهدهنده هنگام توسعهی برنامک آنها را استفاده کردهاست به همراه کدهای مورد توسعه، کامپایل شده و در ساختار سلسله مراتبی تحت فایلهای classes.dex قرار میگیرد[۱۹]. ذکر این نکته قابل توجه است که تشخیص برنامکهای بازبستهبندی شده بدون شناسایی کتابخانههای برنامک اندرویدی مورد نظر امکانپذیر نیست. واضح است که در صورتی که نتوانیم کتابخانههای اندرویدی شاخص را از جفت برنامکهای مورد بررسی جدا کنیم، آنگاه بخش زیادی از شباهت دو برنامک ناشی از کتابخانه های اندرویدی و اشتراکات موجود در آنها است چرا که بسیاری از کتابخانهها خصوصا کتابخانه های زبان جاوا، در هر برنامک اندرویدی موجود است. از طرفی، مرز عدم وجود مرز مشخصی میان کدهای کتابخانهای و کدهای مورد توسعه توسط توسعهدهندگان، شناسایی کتابخانههای اندرویدی را تبدیل به یک کتابخانهای و کدهای مورد توسعه توسط توسعهدهندگان، شناسایی کتابخانههای اندرویدی را تبدیل به یک چالش در زمینهی تشخیص برنامکهای بازبستهبندی در این حوزه کردهاست.

۲_۲ طبقهبندی

طبقهبندی اطلاعات ورودی یکی از روشهای مرسوم در هوشمصنوعی و یادگیری ماشین است که توسط الگوریتمهای طبقهبند انجام میشود. یک طبقهبند شامل مجموعهای از الگوریتمها است که برای طبقهبندی و یا مرتبسازی دادههای ورودی مورد استفاده قرار میگیرد [۲۰]. یکی از ساده ترین مثالهای موجود برای طبقهبندی، جداسازی هرزنامهها در سرویسهای ایمیل است. روشهای طبقهبندی نیازمند مجموعهای از ویژگیهای اطلاعات ورودی به عنوان ورودی مسئله می باشند تا پس از اجرای الگوریتم، ورودی های مدنظر را بر اساس آنها در چند طبقه قرار دهند.

۲ ـ ۵ بازبسته بندی برنامکهای اندروید

با پویش عمیق در پژوهشهای مرتبط با این حوزه در سالیان اخیر متوجه میشویم که تعاریف متنوعی برای بازبسته بندی در نظر گرفته شده است. برخی از پژوهشها نظیر [۲۲،۲۱] بازبسته بندی را در تغییر منابع و

ظاهر برنامکها در نظر میگیرند و در نهایت ویژگیهای مبتنی بر ظاهر آنها را با یکدیگر مقایسه میکنند در حالی که برخی از پژوهشهای اخیر دیگر نظیر [۲۲، ۲۳] باربسته بندی مبتنی بر تغییر ویژگیهای کدپایه بیان شدهاست. علاوه بر این یکی دیگر از اختلافات موجود در تعریف بازبسته بندی، وجود مبهم نگاری در برنامکهای بازبسته بندی شده است. برخی از پژوهشها نظیر [۲۵] بازبسته بندی را منطوط به تغییر در امضای برنامک می دانند اما بسیاری از پژوهشهای به روزتر، نظیر [۲۶، ۲۷] بازبسته بندی را تنها به نغییر منابع و یا کدهای برنامک تقلبی نسبت به برنامک اصلی می دانند. همانطور که مشاهده شد، هنوز تعریف مشخیص از بازبسته بندی در پژوهشها ارائه نشده است اما به طور کلی می توان گفت که برنامک منابع برنامک دیگر است اگر تغییرات آن نسبت به برنامک مبدا محدود و با حفظ کارکرد و منابع برنامک اصلی بازبسته بندی در نظر گرفته منابع برنامک اصلی باشد. این تعریغ در این پژوهش نیز به عنوان تعریف مبنای بازبسته بندی در نظر گرفته شده است.

فصل ۳

نتايج جديد

در این فصل نتایج جدید به دست آمده در پایان نامه توضیح داده می شود. در صورت نیاز می توان نتایج جدید را در قالب چند فصل ارائه نمود. همچنین در صورت وجود پیاده سازی، بهتر است نتایج پیاده سازی را در فصل مستقلی پس از این فصل قرار داد.

فصل ۴ نتیجهگیری

در این فصل، ضمن جمعبندی نتایج جدید ارائهشده در پایاننامه یا رساله، مسائل باز باقیمانده و همچنین پیشنهادهایی برای ادامهی کار ارائه میشوند.

فصل ۵ نتیجهگیری

مراجع

- [1] M. S. Bhatt, H. Patel, and S. Kariya. A Survey Permission Based Mobile Malware Detection. *Int.J. Computer Technology and Applications*, 6(5):852–856, 2015.
- [2] Global mobile OS market share 2022 | Statista statista.com. https://www.statista.com/statistics/272698/global-market-share-held-by-mobile-operating-systems-since-2009/#: ~:text=Android%20maintained%20its%20position%20as,the%20mobile% 20operating%20system%20market. [Accessed 02-Feb-2023].
- [3] Play Protect | Google Developers developers.google.com. https://developers.google.com/android/play-protect. [Accessed 02-Feb-2023].
- [4] Decompile and modify an Android application | cylab.be cylab.be. https://cylab.be/blog/69/decompile-and-modify-an-android-application. [Accessed 02-Feb-2023].
- [5] A. Dizdar. OWASP Mobile Top 10 Vulnerabilities and How to Prevent Them—brightsec.com. https://brightsec.com/blog/owasp-mobile-top-10/. [Accessed 02-Feb-2023].
- [6] D. J. Wu, C. H. Mao, T. E. Wei, H. M. Lee, and K. P. Wu. DroidMat: Android malware detection through manifest and API calls tracing. *Proceedings of the 2012* 7th Asia Joint Conference on Information Security, AsiaJCIS 2012, pages 62–69, 2012.
- [7] K. Khanmohammadi, N. Ebrahimi, A. Hamou-Lhadj, and R. Khoury. Empirical study of android repackaged applications. *Empirical Software Engineering*, 24(6):3587–3629, 2019.
- [8] T. Vidas and N. Christin. Sweetening android lemon markets: Measuring and combating malware in application marketplaces. *CODASPY 2013 Proceedings of*

- the 3rd ACM Conference on Data and Application Security and Privacy, 2011:197–207, 2013.
- [9] P. Maniriho, A. N. Mahmood, and M. J. M. Chowdhury. A study on malicious software behaviour analysis and detection techniques: Taxonomy, current trends and challenges. *Future Generation Computer Systems*, 130:1–18, 2022.
- [10] Z. Ma, H. Wang, Y. Guo, and X. Chen. Libradar: Fast and accurate detection of third-party libraries in android apps. In 2016 IEEE/ACM 38th International Conference on Software Engineering Companion (ICSE-C), pages 653–656, 2016.
- [11] S. Dong, M. Li, W. Diao, X. Liu, J. Liu, Z. Li, F. Xu, K. Chen, X. F. Wang, and K. Zhang. Understanding android obfuscation techniques: A large-scale investigation in the wild, volume 254. Springer International Publishing, 2018.
- [12] V. Rastogi, Y. Chen, and X. Jiang. DroidChameleon: Evaluating Android antimalware against transformation attacks. ASIA CCS 2013 - Proceedings of the 8th ACM SIGSAC Symposium on Information, Computer and Communications Security, pages 329–334, 2013.
- [13] Trail: The reflection api the javax; tutorials docs.oracle.com. https://docs.oracle.com/javase/tutorial/reflect/index.html. [Accessed 02-Feb-2023].
- [14] X. Zhang, F. Breitinger, E. Luechinger, and S. O'Shaughnessy. Android application forensics: A survey of obfuscation, obfuscation detection and deobfuscation techniques and their impact on investigations. *Forensic Science International: Digital Investigation*, 39:301285, 2021.
- [15] ProGuard Manual: Home | Guardsquare guardsquare.com. https://www.guardsquare.com/manual/home. [Accessed 02-Feb-2023].
- [16] Allatori Java Obfuscator codedemons.net. http://www.codedemons.net/allatori.html. [Accessed 02-Feb-2023].
- [17] Y. Wang. Obfuscation-Resilient Code Detection Analyses for Android Apps. 2018.
- [18] L. Ardito, R. Coppola, S. Leonardi, M. Morisio, and U. Buy. Automated Test Selection for Android Apps Based on APK and Activity Classification. *IEEE Access*, 8:187648–187670, 2020.
- [19] L. Li, T. F. Bissyandé, J. Klein, and Y. Le Traon. An investigation into the use of common libraries in android apps. 1:403–414, 2016.

- [20] N. Karankar, P. Shukla, and N. Agrawal. Comparative study of various machine learning classifiers on medical data. pages 267–271, 2017.
- [21] Y. Shao, X. Luo, C. Qian, P. Zhu, and L. Zhang. Towards a scalable resourcedriven approach for detecting repackaged android applications. ACM International Conference Proceeding Series, 2014-Decem(December):56–65, 2014.
- [22] F. Zhang, H. Huang, S. Zhu, D. Wu, and P. Liu. Viewdroid: Towards obfuscation-resilient mobile application repackaging detection. page 25–36, 2014.
- [23] J. Crussell, C. Gibler, and H. Chen. Attack of the clones: Detecting cloned applications on Android markets. Lecture Notes in Computer Science (including subseries Lecture Notes in Artificial Intelligence and Lecture Notes in Bioinformatics), 7459 LNCS:37-54, 2012.
- [24] H. Gonzalez, N. Stakhanova, and A. A. Ghorbani. Droidkin: Lightweight detection of android apps similarity. Lecture Notes of the Institute for Computer Sciences, Social-Informatics and Telecommunications Engineering, LNICST, 152(January 2015):436–453, 2015.
- [25] X. Chen, C. Li, D. Wang, S. Wen, J. Zhang, S. Nepal, Y. Xiang, and K. Ren. Android HIV: A Study of Repackaging Malware for Evading Machine-Learning Detection. *IEEE Transactions on Information Forensics and Security*, 15(8):987– 1001, 2020.
- [26] A. Salem. Stimulation and Detection of Android Repackaged Malware with Active Learning. 2015.
- [27] T. Nguyen, J. T. McDonald, W. B. Glisson, and T. R. Andel. Detecting repackaged android applications using perceptual hashing. *Proceedings of the Annual Hawaii International Conference on System Sciences*, 2020-January:6641–6650, 2020.

واژهنامه

<u>ت</u>	الف
experimental	heuristicheuristic
تراکم density	high dimensions ابعاد بالا
approximation	اریب bias
partition	Threshold
mesh تورى	pigeonhole principle كبوترى
توزیعشدهdistributed	NP-Hardانپی_سخت
	transition
3	
separable	ب
black box	online
data stream	المامه ریزی خطی linear programming
	و به ينه optimum
ح	maximum ييشينه
extreme	
حريصانه greedy	پ
	outlier
خ	query
cluster	پوشش
linear خطی	پیچیدگی

ف	د
فاصله distance	data
space	data mining
	outlier data
ق	دوبرابرسازیدوبرابرسازی
قطعیdeterministic	binary
ک	j
•	vertex
endidate 1	رسمی formal
minimum	
	•
۵	پر خطیsublinear
	Subilifeat
set	4
مجموعه هسته	
	amortized
	سلسهمراتبي hierarchichal
میانگیرbuffer	
	ش
ن	mpseudocode
نابه جایی inversion	شيء
invariantناوردا	
نقطهی مرکزی	ص
half space	satisfiability
هـ	ķ
price of anarchy (POA)	dominate غلبه
ى	
وdge	

پیوست آ مطالب تکمیلی

پیوستهای خود را در صورت وجود میتوانید در این قسمت قرار دهید.

${\bf Abstract}$

We present a standard template for type setting theses in Persian. The template is based on the X_HPersian package for the L^AT_EX type setting system. This write-up shows a sample usage of this template.

 $\mathbf{Keywords} \text{: Thesis, Type setting, Template, X}_{\overline{\mathbf{H}}} \mathbf{Persian}$

Sharif University of Technology Department of Computer Engineering

M.Sc. Thesis

Performance Improvement of Android Repackaged Applications

By:

Mojtaba Moazen

Supervisor:

Dr. Amini

february 2023